

Så Kornkvaliteten 2010

Oppdatert pr. 29. oktober

Siden den første rapporten ble utarbeidet for en måned siden, er det analysert ganske mange prøver av årets såkorn. Vi har derfor nå et bedre grunnlag til å vurdere såkornkvaliteten. **Hovedinntrykket er fremdeles at kvaliteten i Sør-Norge er noe bedre enn i fjor, men for havre ikke så bra som det tidligere så ut til. Såkorn fra Trøndelag er også i år svært bra.**

Sør-Norge

Bygg

Spireevna er i gjennomsnitt 91 % ubeisa og 95 % etter prøvebeising. Det er ikke stor forskjell på sortene, men Helium kommer også i år dårligst ut (89 % ubeisa, 93 % beisa). Den fuktige høsten gjorde at mange partier er kraftig spiretrege, spesielt av sortene Edel og Marigold.

Det er noe mindre smitte av *Fusarium* sammenlignet med i fjor. Sortene Iver, Helium, Tiril og Tyra er til dels sterkt smitta av byggbrunflekk. Den nye sorten Marigold har lite soppssmitte og har derfor mindre beisebehov enn de andre sortene.

I flere byggåkrer ble det i sommer registrert en del naken sot. Analysene våre viser at det i enkelte partier er så mye smitte at kornet bør beises med spesialmiddel mot naken sot, dersom det skal brukes som såkorn.

Havre

De første analysene av havre tydet på at kvaliteten var vesentlig bedre i år sammenlignet med den vanskelige fjorårssesongen. Etter at vi har analysert prøver fra partier som ble stående ute i regnværet, viser det seg at det også i år er en del havrepartier som ikke egner seg som såkorn. Spireevna er i gjennomsnitt 83 % ubeisa og 88 % etter prøvebeising, men gjennomsnittstallene skjuler store variasjoner. Hurdal kommer dårligst ut (80 % ubeisa, 84 % beisa).

Det er noe mindre smitte av *Fusarium* i år sammenliknet med i fjor, men beisebehovet er likevel høyt. Hurdal er i tillegg sterkt smitta av havrebrunflekk, og alle prøvene av denne sorten har hatt behov for beising.

Vårhvete

I vårhvete er det også mindre smitte av *Fusarium* enn det vi registrerte i fjor. Dette gjør at spireevna er bra: i gjennomsnitt 87 % ubeisa og 95 % etter prøvebeising. Beisebehovet er likevel stort, mest på grunn av *Fusarium*-smitte, men i Bjarne også på grunn av smitte av hveteaksprikk. Den nye sorten Demonstrant ser ut til å ha noe mindre soppssmitte enn Bjarne og Zebra.

Høsthvete

Spireevna i de prøvene av høsthvete som vi har analysert, er 87 % ubeisa og 96 % etter prøvebeising. De fleste prøvene av høsthvete blir analysert med den hurtige "tetrazolium-

metoden". Resultatet her tilsvarer spiring etter beising. De fleste prøvene har hatt et tetrazoliumresultat over 90 %, men noen partier har hatt vesentlig lavere resultat, enten på grunn av groing, for hard tresking eller tørking ved for høy temperatur.

Trøndelag

Bygg

Spireevna er omtrent like høy som den har vært de to siste årene (95 % både ubeisa og etter prøvebeising), men det er i år vesentlig mer spiretreghet enn tidligere. I mange partier av Edel er det så sterk spiretreghet at det kan bli problemer med oppspiring til våren dersom partiene ikke blir varmebehandlet.

Fusarium-nivået er svært lågt, men mye smitte av byggbrunfleck, spesielt i sortene Olsok, Tiril og Tyra, gjør at de aller fleste partiene er anbefalt beisa. Unntaket er Heder, der det ikke er beisebehov for ca halvparten av partiene.

Havre

Også i havre er spireevna svært høy: 94 % både ubeisa og etter prøvebeising. Som i bygg er det svært lite *Fusarium*-smitte, men en del havrebrunfleck gjør at beising er anbefalt for ca 70% av prøvene.

Tabeller

Tabell 1. Spireevne, angrep av soppsjukdommer og beisebehov i prøver av **bygg** fra korndyrkere i Sør-Norge. Resultatene er basert på 309 prøver analysert pr. 29.10.2010.

Sort	Antall prøver	Spireevne % *		Smittegrad % **		% prøver anbefalt beisa
		Ubeisa	Prøvebeisa	<i>Fusarium</i>	Byggbrunfleck	
Edel	39	71+18=89	68+27=95	25	2	87
Gustav	22	88+ 4=92	89+ 6=95	16	9	52
Heder	30	85+ 6=91	83+12=95	23	3	53
Helium	75	88+ 1=89	92+ 1=93	28	34	87
Iver	26	90+ 4=94	89+ 7=96	25	42	92
Marigold	19	78+16=94	76+21=97	17	2	33
Tiril	24	85+ 8=93	82+14=96	12	35	70
Tyra	45	90+ 3=93	90+ 5=95	23	31	79
Bygg	309	84+ 7=91	85+10=95	24	22	73

* Spireevne = normale spirer + friske, uspirte korn

** I tillegg 39 % *Bipolaris sorokiniana* i Edel. Det er også registrert en del *Bipolaris*-smitte i prøver av Gustav, Helium og Marigold.

Tabell 2. Spireevne, angrep av soppsjukdommer og beisebehov i prøver av **havre** fra korndyrkere i Sør-Norge. Resultatene er basert på 247 prøver analysert pr. 29.10.2010.

Sort	Antall prøver	Spireevne % *		Smittegrad %		% prøver anbefalt beisa	% prøver der beising ikke er vurdert**
		Ubeisa	Prøvebeisa	<i>Fusarium</i>	Havrebrunfleck		
Belinda	140	83+ 0=83	87+ 1=88	27	15	57	27
Hurdal	43	81+ 2=83	85+ 3=88	30	69	81	19
Nes	9	83+ 0=83	89+ 1=90	22	21	63	12
Ringsaker	32	76+ 4=80	80+ 4=84	29	28	56	31
Havre	247	82+ 1=83	86+ 2=88	27	25	62	24

* Spireevne = normale spirer + friske, uspirte korn

** Spireevna etter prøvebeising er under sertifiseringsgrensa eller kornet er uegna til såkorn

Tabell 3. Spireevne, angrep av soppsjukdommer og beisebehov i prøver av **vårhvete** fra korndyrkere i Sør-Norge. Resultatene er basert på 202 prøver analysert pr. 29.10.2010.

Sort	Antall prøver	Spireevne %		Smittegrad %		% prøver anbefalt beisa
		Ubeisa	Prøvebeisa	<i>Fusarium</i>	Hveteaksprikk	
Bjarne	84	90	95	38	11	96
Demonstrant	34	87	95	24	3	85
Zebra	70	86	94	29	4	82
Vårhvete	202	87	95	32	7	89

Tabell 4. Spireevne, angrep av soppsjukdommer og beisebehov i prøver av **bygg** fra korndyrkere i Trøndelag. Resultatene er basert på 95 prøver analysert pr. 29.10.2010.

Sort	Antall prøver	Spireevne % *		Smittegrad % **		% prøver anbefalt beisa
		Ubeisa	Prøvebeisa	<i>Fusarium</i>	Byggbrunfleck	
Edel	5	62+28=90	58+34=92	15	19	75
Heder	9	88+ 5=93	87+ 9=96	9	16	56
Olsok	6	93+ 4=97	91+ 6=97	10	50	100
Tiril	44	89+ 6=95	86+10=96	11	58	93
Tyra	24	93+ 3=96	85+ 8=93	11	61	96
Bygg	95	88+ 7=95	85+10=95	12	55	90

* Spireevne = normale spirer + friske, uspirte korn

** I tillegg 17 % *Bipolaris sorokiniana* i Edel.

Tabell 5. Spireevne, angrep av soppsjukdommer og beisebehov i prøver av **havre** fra korndyrkere i Trøndelag. Resultatene er basert på 15 prøver analysert pr. 29.10.2010.

Sort	Antall prøver	Spireevne % *		Smittegrad % **		% prøver anbefalt beisa
		Ubeisa	Prøvebeisa	<i>Fusarium</i>	Havrebrunfleck	
Gere	11	92+2=94	92+2=94	5	38	73
Ringsaker	3	91+2=93	91+3=94	11	19	67
Havre	15	92+2=94	92+2=94	6	33	71

* Spireevne = normale spirer + friske, uspirte korn